

Imkeren met Carnica-bijen, aan te bevelen!

maart 2014

- Het belangrijkste bij imkeren is goed imkeren en daar zijn ook verschillende opvattingen over. Maar toch is het aan te bevelen om te kiezen voor een bepaalde soort of ras omdat daarmee de eigenschappen van de bij voor een groot deel worden bepaald.
- In de dichtbevolkte omgeving waar de meesten van ons leven, is het belangrijk dat de bijen zachtvaardig zijn. Dat is niet alleen van belang voor ons als imkers, maar zeker ook voor de omgeving en voor het imago van het bijenhouden.

Korte geschiedenis:

- Vroeger was in onze streek de Apis Mellifera-Mellifera (of zwarte bij) de belangrijkste bij. Andere bijenrassen in Europa waren de Apis Mellifera-Carnica, -Ligustica, -Caucasica, en -Macedonica.
- Omdat de "zwarte bij" nogal stekkerig was en vroeg zwermde werd in begin vorige eeuw, in Duitsland en Nederland, door kruisen met Carnica en Ligustica geprobeerd om een bij met betere eigenschappen te verkrijgen.
- Na jarenlange experimenten concludeerde men uiteindelijk in Duitsland en Oostenrijk dat men beter kon kiezen voor de raszuivere Carnica's.
- Door al dat kruisen bestaat de "zwarte bij" bij ons niet meer!
- De oorspronkelijke Carnica-stammen komen uit Oostenrijk en Slovenië waar de huidige Carnica-lijnen nog van afstammen.
- In Nederland wordt naast de "Hollandse-bij" en de Carnica ook geïmkerd met de "Buckfast-bij", een door broeder Adam in de Buckfast Abbey in Engeland door veel kruisingen geteelde soort, die ook een zachtvaardig karakter heeft maar verder qua eigenschappen verschilt van de Carnica.

Het gaat om de moer!

- De eigenschappen en de kwaliteit van een bijenvolk worden beïnvloed door de imker maar de koningin is primair bepalend. Daarom is koninginnenteelt en -selectie erg belangrijk.
- Veel imkers selecteren niet zelf, maar maken gebruik van teeltmateriaal van teeltstations en telers
- In Duitsland, waar ook de overheid veel meer belang hecht aan de bijenhouderij, zijn veel Carnica-teelt- en bevruchtungs-stations, met name op de Waddeneilanden en wordt in proefstations veel onderzoek gedaan. Hier wordt ook al veel aandacht besteed aan de selectie op varroa-tolerantie. www.bienenzucht.de
- In Nederland zijn Carnica-teeltstations op Schiermonnikoog en in Kreeverhille (Zeeuws-Vlaanderen) en zijn Carnica-bevruchtungsstations op Vlieland en in Kreeverhille. www.schiercarnica.nl ; www.rkhvzw.be
- Met kunstmatige inseminatie (K.I.) kan men lokaal raszuivere koninginnen telen. Dit is een zeer specialistisch gebeuren, waarbij men de te gebruiken lijnen goed op elkaar af moet stemmen om inteelt te voorkomen. De raszuivere darren worden in gevangenschap geboren en gehouden zodat men met K.I. raszuivere paringen tot stand kan brengen. Men hoeft niet met de onbevruchte jonge koninginnen te reizen en het is minder weersafhankelijk.

Plezierig imkeren met Carnica's!

- Met name de zachtvaardigheid en raatvastheid zijn eigenschappen van Carnica-bijen die het imkeren plezieriger maakt. Het beste is het om dit zelf te ervaren, maar ook collega-imkers die al omschakelden kunnen hun ervaringen delen.

Het bijzondere van het imkeren met Carnica's

- Het imkeren met Carnica's verschilt met de "Hollandse-bij" alleen daar waar het gaat om het "raszuiver" houden van het volk.
- Dat kan door te werken met een raszuivere koningin (P-moer). De nakomelingen van een raszuivere koningin (P-moer) hebben de eigenschappen van deze koningin.
- Ook kan worden gewerkt met de eerste nateelt van een P-moer na standbevruchting (F1-moer). De F1 koningin is raszuiver. Van de nakomelingen van de F1-moer zijn de darren ook raszuiver (ontstaan uit een onbevrucht eitje), maar de werksters en koninginnen zijn niet raszuiver

(ontstaan uit eitjes bevrucht met sperma van verschillende darren). Met de F1 bijen is goed te imkeren. De eigenschappen van de P-moer overheersen hierbij meestal.

- Natelen van F1 koninginnen (F2.....F16...) is sterk af te raden. hierbij gaan de eigenschappen van de darren waarmee de dochter-koningin heeft gepaard overheersen, de nakomelingen worden vaak agressief.

Wat zijn de uiterlijke kenmerken van Carnica's?

- Nakomelingen van een P-moer hebben een grijs gestreept achterlijf.
- Nakomelingen van een F1-moer zullen qua kenmerken verschillen doordat de koningin met verschillende soorten darren heeft gepaard.
- De raszuiverheid is te bepalen door de cubitaal index van de vleugel vast te stellen. Dit wordt voornamelijk door teeltstations uitgevoerd.

Zijn er meer soorten Carnica's?

- Er zijn verschillende stammen en -lijnen die oorspronkelijk uit diverse streken komen.
  - Sklenar Oostenrijk
  - Peschetz Oostenrijk
  - Troiseck Oostenrijk
  - 03 Slovenië
  - Schiercarnica

Hoe kan ik mijn bijen ombouwen naar het Carnica-ras?

- Het invoeren van een Carnica-koningin in een "Hollandse-bijen-volk" of andersom gaat niet lukken, de koningin zal worden afgestoken.
- Ombouwen lukt wel door het invoeren van een rijpe Carnica-koninginnedop in een kernvolkje van "Hollandse-bijen" (door deelname aan een doppenproject).

Hoe kom ik aan de koninginnen?

- P- en F1 moeren zijn verkrijgbaar bij diverse teeltstations en telers.
- Door deelname aan een doppenproject, waarbij tegen een geringe vergoeding aangebroede raszuivere koninginnedoppen worden verstrekt, is het eenvoudig om eigen koninginnen te telen. (wordt: standbevrucht F1; stationbevrucht P)

Wat kosten Carnica-koninginnen?

- Basis-richtprijzen (2014) zijn: voor P-moeren € 35; voor bevruchte F1's € 15

Waar kan ik informatie, advies en/of hulp krijgen?

De Vereniging van Carnica Imkers (VCI) verstrekt deze diensten door:

- Voorlichting aan individuen of groepen
- Bijeenkomsten met sprekers
- Het organiseren van doppenprojecten
- Mentoren die ondersteuning verlenen
- Helpen met het ombouwen naar Carnica
- Verstrekken van Carnica-volkjes aan startende Carnica-imkers
- Cursussen
- Nieuwsbrieven
- Informatie via de website: www.verenigingvancarnicaimkers.nl;

Enkele persoonlijke stellingen:

- In een dichtbevolkte omgeving is het imkeren met zachtvaardige bijen zoals Carnica's aan te bevelen!
- Koninginnenteelt is het leukste aspect van bijenhouden!
- Koninginnenteelt via een doppenproject is eenvoudig!
- Koninginnenteelt verdient in de basiscursus meer aandacht!
- Starten met Carnica's: "Een goed begin is het halve werk"

Nog vragen of opmerkingen? Neem even contact met ons op:

secr@verenigingvancarnicaimkers.nl